

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Énergie et de
l'Aménagement du territoire

Luxembourg, le 26/06/2019

Service central de législation
Monsieur Marc Hansen
Ministre aux Relations avec le Parlement

Objet : Question parlementaire n°735

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de vous communiquer en annexe la réponse à la question parlementaire n°735 tout en vous priant de bien vouloir en assurer la transmission à Monsieur le Président de la Chambre des Députés.

Recevez, Monsieur le Ministre, l'expression de mes sentiments distingués.

Le Ministre de l'Énergie,

Claude Turmes

Réponse du Ministre de l'Énergie et de la Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable à la question parlementaire n°735 du 24 mai 2019 des honorables députés Madame Martine Hansen et Monsieur Gilles Roth

Wéi gesäit déi genau Strategie vum Minister a punkto Wandrieder aus?

Am Kader vum Klima- an Energieplang, dee bis Enn des Jores vun der Regierung ugeholl soll ginn, soll den Undeel vun erneierbaren Energien un der nationaler Energieconsommation bis 2030 op 23-25 % eropgesat ginn. Wandenergie wäert nieft Photovoltaik, Biomasse a Geothermie dobäi eng wichteg Roll spillen. Konkret beziffert gëtt dëst am provisorischen Klima- an Energieplang mat enger theoretesch am Joer 2030 ze erreechender Wandproduktion vun 676 GWh pro Joer. Zum Verglach: Am aktuellen „Plan d'action national en matière des énergies renouvelables“ vun 2010 gouf fir 2020 mat enger theoretesch méiglecher Produktion vun 239 GWh gerechent. Reell produzéiert hunn d'Wandanlagen zu Lëtzebuerg awer schonn 235 GWh am Joer 2017. Et muss een och dovunner ausgoën, datt d'Stroumproduktion vun engem Wandrad ongeféier där vun 9 Hektar Photovoltaikpanneauen entsprécht.

Gëtt et ee Plang mat de Géigende, wou an Zukunft solle/kënne Wandrieder opgestallt ginn?

Nee.

Wann nee, firwat existéiert sou ee Plang net? Ass geplangt ee Wandkadaster ënner Berécksichtigung vun der usasseger Fauna opzestellen?

Wa jo, wéi vill Wandrieder kéinten a Lëtzebuerg nach potenziell opgestallt ginn?

Esou e Plang existéiert net, well d'Facteurs fir Standuerter ze identifizéieren esou villfälteg sinn, datt ee se net kann op engem Plang virausgesinn (wéi zum Beispill Wandverhältnissen, Turbulenzen, Proprietéitsverhältnissen, Naturschutzgebidder, geschützten Aarten, Fluchsécherheet, Kaméidisemissionen, Distanz zur Bebauung, bestoend Netzinfrastruktur...). E Wandkadaster ass aus dësen Ursaachen net geplangt.

Ënner wéi enge konkrete Konditiounen gi sou Wandmillen geneemegt, wa sech Vigel, wéi z.B. de Routmilan do ophalen? Wéi eng Ausglachmosname sinn a sou Fall virgesinn? Opgrond vu wéi enge wëssenschaftlechen Erkenntnisser sinn dës Moosname festgehale ginn?

Déi konkret Konditiounen ënnert deenen déi Wandrieder autoriséiert ginn, sinn ëmmer standuert-spezifesch a virun allem spezifesch op déi präsent Aarten ofgestëmmt. Beim Beispill Routmilan komme folgend Konditiounen an d'Autorisation stoen:

- Fir de Routmilan onattraktiv Gestaltung vun der Basis vun dem Wandrad (Projektion vum Rotor op de Buedem);
- Ausschalten vun dem Wandrad dagsiwwer, déi fënnef Deeg no de Buedemaarbechten, dem Méinen oder der Recolte (wëll dëst Routmilanen unzitt);

- Moossnahmen fir de Routmilan vun den Wandrieder ewechzelackelen, a Form vu Sträifeméinen, Algrassträifen, Bontbroochen asw., mindestens 500 Meter ewech vun de Wandrieder;
- Monitoring-Programm, deen iwwerwaache soll, wéi d'Milanen sech verhalen an deen zu enger Verbesserung vun de wëssenschaftleche Erkenntnisser soll féieren.

Des Konditiounen baséieren op wëssenschaftlechen Erkenntnisser aus dem Ausland.

Wéi gesäit et mat der Wirtschaftlechkeet vu sou Wandmillen aus, wa sou wéi natur&ëmwelt et fuerdert, dës Anlagen vu Mëtt Mäerz bis Mëtt August ofgeschalt misste ginn?

Wann et fir eng Anlag Aschränkung gëtt, ass et um Bedreier, seng Wirtschaftlechkeetsberechnung deementspreechend ze machen. D'Reegelen an hir Uwendung si fir jidderee bekannt. Et sief drop higewisen, datt am Kader vun der "évaluation des incidences" (EIE) am Virfeld vun all Projet e sougenannte Scoping stattfënnt, wou all Acteuren a Verwaltungen un engem Dësch setzen a méiglech Aschränkungen am Viraus kënnen detectéiert ginn, an et also och méiglech ass de Projet wéi och d'Wirtschaftlechkeetsberechnung unzepassen.